

Nordisk Forsikringstidsskrift

Et samarbeid mellom forsikringsforeningene i Danmark, Norge og Sverige

Siste utgave

Les direkte på nettet eller skriv ut artiklerne

Søk Artikkel

Bruk søkefeltet eller søk f.eks kategori og språk

Kontakt oss

Kontaktinformasjon og informasjon om Nft.nu

Aktuelt

Forsikringsforeningernes andre tilbud

Endring ett sted medfører endringer ett annet sted. Pensjonsverden er intet unntak...

Hva skjer når grunnmuren i pensjonssystemet endres?

Alderspensjon kommer som kjent fra tre kilder; folketrygden, tjenestepensjon og privat sparing. Med pensjonsreformen er grunnmuren/grunnpilaren, nemlig alderspensjon fra folketrygden, vesentlig endret. Endringene er en konsekvens av pensjonsreformen som igjen var et resultat av et bredt politisk flertall. Disse endringene er følgelig et faktum og lite den enkelte selv kan gjøre noe med.

FORFATTER

*Alexandra
Plahte*

FACTS

Utgave: *1 /2018*

Språk: *Norsk*

Kategorier: *Folketrygd,*

Tjenestepensjon

SHARE ARTICLE

Gå med för att se vad dina vänner gillar.

[Print this article](#)

Spørsmålet er hva endringene betyr for den enkelte og – ikke minst – hva det medfører av endringer for de øvrige to pilarene; nemlig pensjonsordningene gjennom arbeidsforhold (tjenestepensjon) og privat sparing.

De unge rammes hardest

Før pensjonsreformen hadde ikke antatt levealder betydning for størrelsen på årlig pensjon. Med pensjonsreformen er dette endret. Økt antatt levealder medfører lavere årlig pensjon fordi pensjonen forventes å fordeles over flere år.

Reglene om levealdersjustering medfører ikke nødvendigvis lavere totalpensjon for den yngre generasjonen ettersom de forventes å skulle ha pensjon utbetalt over flere år. Det er imidlertid liten tvil om at konsekvensene av innføring av levealdersjusteringen som sådan, er langt større for den yngre generasjon enn for den eldre garde.

Mange er fortsatt ikke klare over hvor stor effekt levealdersjusteringen har for størrelsen på årlig pensjon. Dette gjelder særlig for de unge. Den yngre generasjonen får vesentlig lavere livsvarig årlig pensjon med mindre de kompenserer med å utsette uttaket/jobbe vesentlig lenger.

Mulighetene for å kompensere er høyst individuelle

Tanken er at økt levealder medfører bedre helse og dermed også muligheten til å kunne jobbe lengre. Det er imidlertid viktig å huske på at beregninger over antatt levealder er et gjennomsnitt og gjelder følgelig slett ikke for alle. Forskjellen på antatt levealder er ulik og avhenger av en rekke forhold så som; yrke, kjønn, bosted etc. Selv om man skulle være heldig å ha god helse, er det heller ingen selvfølge at man også har en jobb å gå til på sine eldre dager.

Det er unektelig et faktum at den yngre generasjonen definitivt er den generasjonen som rammes hardest av innføring av levealdersjustering av alderspensjonen fra NAV. Eksempelvis vil en som er født i 1988 (lønn 550 000 kroner) måtte belage seg til på å spare tilnærmet 2 millioner selv dersom vedkommende skal ha samme årlige alderspensjonen fra NAV ved fylte 67 år som før innføring av bestemmelsen om levealdersjustering.

Endringer i pensjonsordningene gjennom arbeidsforhold

Pensjonsreformen har bidratt til betydelige endringer også i tjenestepensjonsregelverket. I første runde gjelder dette tjenestepensjonsordningene i privat sektor, men også offentlig tjenestepensjon vil bli vesentlig endret.

Større ansvar også for egen tjenestepensjon

I privat sektor har det vært en massiv overgang fra ytelsesordninger til innskuddsordninger, og noe også til Hybrid tjenestepensjon. Sistnevnte kan deles i tre; Hybrid med garantert regulering, Hybrid med 0-garanti og Hybrid med fritt investeringsvalg.

Endringene i privat sektor medfører at ansvaret også for tjenestepensjonen i langt større grad enn tidligere overføres til den enkelte. Prinsippet om at det alltid skal lønne seg pensjonsmessig og økonomisk å jobbe ligger til grunn i både innskuddsordningene og i Hybrid tjenestepensjon.

Offentlig sektor kommer etter

Hva gjelder offentlig tjenestepensjon, er det per i dag derimot slett ikke slik at det alltid lønner seg pensjonsmessig og økonomisk å jobbe. Offentlig tjenestepensjon er ikke tilpasset pensjonsreformen, men det er forhåpentligvis kun snakk om tid.

I skrivende stund forhandler nemlig partene om hvordan ny offentlig tjenestepensjon skal bli. Selve hovedmodellen synes de å være enige om, en såkalt påslagsmodell. Modellen minner mye om Hybrid tjenestepensjon med garantert regulering. Riktignok er det noen forskjeller, blant annet at ordningen skal være alder og kjønnsnøytral. Man skal altså ikke – som i Hybrid tjenestepensjon - betale inn mer for kvinner enn menn. Det er imidlertid mye som gjenstår før partene forhåpentligvis kommer i mål.

Endringer i AFP-ordningene

Det er i dag stor forskjell på AFP-ordningene i privat og offentlig sektor. Riktignok heter ordningene avtalefestet pensjon (AFP) i begge sektorer, men der slutter også likhetene. Mens offentlig AFP er en korttidsytelse som forutsetter at man slutter helt eller delvis før 67 år, er AFP i privat sektor en livsvarig ytelse som fritt kan kombineres med annen inntekt. I motsetning til AFP i offentlig sektor har ikke AFP i privat sektor avkortningsregler for annen inntekt og forutsetter altså ikke fratreden.

Mens offentlig AFP har stor verdi for de som slutter ved 62 år, har AFP i privat sektor størst verdi for de som jobber lenge.

Også offentlig AFP vil bli endret, men på hvilken måte gjenstår å se. AFP i privat sektor er under evaluering, så det kan også komme endringer her. Det som vil være viktig er å sikre god mobilitet mellom privat og offentlig sektor. Det er derfor viktig at både ny alderspensjonsordning og AFP utformes på en måte som bygger oppunder dette.

Den tredje pilaren; privat sparing

Som nevnt ovenfor, må den enkelte i langt større grad selv ta ansvar for egen pensjon. Med pensjonsreformen er den siste pilaren - privat sparing - for mange blitt langt viktigere enn tidligere. Nye regler om skattefavorede spareprodukter er også en konsekvens av dette.

Det er viktig at folk våkner med tanke konsekvensene av pensjonsreformen. Selv om det fortsatt vil være slik at hovedandelen av pensjonen for de fleste av oss vil komme fra folketrygden, vil svært mange måtte belage seg på å spare selv.

Start med å skaff deg oversikt over hva du allerede ligger an til å få!

Det viktigste er å sette seg inn i regelverket og – ikke minst – skaffe seg oversikt over hva man allerede ligger an til å få i pensjon. Min erfaring er at alt for mange begynner i feil ende, nemlig den siste pilaren, privat sparing. Før man kan ta stilling til om man trenger mer, bør man skaffe seg oversikt over hva man allerede ligger an til å få fra folketrygden og pensjon gjennom arbeidsforhold. Man bør dessuten være bevisst på hvilke grep man selv kan ta for å «gratis» øke egen pensjon (bevisst forhold til risikoprofil, samle pensjonskapitalbevis etc).

Først når man har skaffet seg oversikt over hva man allerede ligger an til å få i pensjon fra folketrygden og gjennom sine arbeidsforhold har man tilstrekkelig

grunnlag til å vite om man trenger mer og i så fall finne ut hvilken spareform som best passer den enkelte.

Som kjent nærmest bombarderes man i disse dager med salgskampanjer om de nye spareproduktene IPS (Individuell spareavtale) og ASK (aksjesparekonto). Det er imidlertid viktig å huske på at det finnes mange måter å spare på. Mens enkelte velger de nye pensjonsproduktene IPS og ASK, velger andre å spare til alderdommen gjennom nedbetaling av gjeld, sparing i aksjer, fond, investering i eiendom med tanke på utleie etc. For den yngre garde vil normalt BSU (Boligsparing for Ungdom) være en fornuftig spareform.

Hvilken spareform som passer den enkelte vil avhenge av en rekke faktorer som for eksempel sparehorisont, risikovilje, risikoevne, ønsket om fleksibilitet, likviditet, skattemessige forhold og privat økonomien forøvrig.

Det sier seg selv at det definitivt er en fordel å starte sparing tidlig. Da vil selv beskjedne månedlige sparebeløp monne i det lange løp.

Nordisk Forsikringstidskrift

Et samarbeid mellom forsikringsforeningene i Danmark, Norge og Sverige

Dataskydd

forsakringsforeningen.se

•

forsikringsforeningen.no

•

forsikringsforeningen.dk

